

Raadsvoorstel

Datum vergadering	: 19 december 2023
Registratie nummer	: GZDGWB1038807/1167524
Voorstelnummer	: RV2023-108
Portefeuillehouder	: Jan de Geus
Bijlage(n)	: Bijlage 1 – Regiovisie Jeugdhulp versie 4.0 Bijlage 2 – Advies ASD West Betuwe Regiovisie Jeugd Bijlage 3 – Reactie op advies ASD Regiovisie Jeugd Bijlage 4 – Reactie op adviezen van adviesraden
Onderwerp	: Regiovisie Jeugdhulp

Onderwerp

Regiovisie Jeugdhulp

Beslispunten

1. De Regiovisie Jeugdhulp vast te stellen.

Inleiding

Aanleiding

Voor jeugdigen en hun ouders willen we bereikbare, goede en betaalbare jeugdhulp. Tegelijkertijd ligt er een grote opgave. Veel gemeenten kampen met financiële tekorten op jeugdhulp. Ook zijn er bovenregionale ontwikkelingen (zoals de Gelderse Verbeteragenda Jeugdbescherming) en landelijke ontwikkelingen (zoals de Hervormingsagenda Jeugd), waar we op in moeten spelen. De zorgaanbieders zijn veelal regionaal of bovenregionaal georganiseerd. En per gemeente is het aantal jeugdigen dat gebruik maakt van complexe en specialistische zorg meestal te gering om dat zelf efficiënt te kunnen inkopen. De acht regiogemeenten beseffen dat samenwerking nodig is om de omvangrijke uitdagingen het hoofd te kunnen bieden. Door goed samen te werken, verminderen we de kwetsbaarheid van de afzonderlijke gemeenten. En staan we strategisch sterker in het hele krachtenveld van de jeugdhulp.

In opdracht van het Portefeuillehoudersoverleg Wmo en Jeugd (juli 2022) is een intensief traject gestart om informatie op te halen voor de Regiovisie Jeugdhulp. Daarbij zijn alle betrokkenen binnen de jeugdhulpketen (jeugdigen, ouders, zorgaanbieders, verwijzers, gemeenten) geraadpleegd. Vervolgens hebben we de ontwikkelingen omtrent de Hervormingsagenda afgewacht om dit adequaat te kunnen verwerken in de Regiovisie Jeugdhulp. De adviesraden van de acht gemeenten hebben advies uitgebracht aan hun colleges. Dit heeft geleid tot diverse aanscherpingen in de teksten. Ook zijn de gemeenteraden op 18 september, tijdens een regionale raadsbijeenkomst, bijgepraat over de Regiovisie Jeugdhulp.

Regiovisie Jeugdhulp

De acht gemeenten van regio Rivierenland hebben de ambitie uitgesproken om intensiever samen te werken op het gebied van de jeugdhulp. Zij doen dit om beter in te kunnen spelen op de omvangrijke veranderingen die er aan komen. En om een stevige en goede gesprekspartner te zijn voor alle samenwerkingspartners, zoals zorgaanbieders, de (jeugd)gezondheidszorg en het onderwijs. Door samen te werken willen de gemeenten effectiever zijn in hun aanpak. Ook willen gemeenten de inkoop van (hoog)specialistische jeugdhulp, verblijfsfuncties en jeugdbescherming en -reclassering zo efficiënt mogelijk uitvoeren. Deze Regiovisie Jeugdhulp legt de basis voor de samenwerking.

Waar gaat de visie over:

- Inhoudelijke ambities (beschreven in 4 actielijnen) op het gebied van jeugdhulp
 - 1) Normaliseren
 - 2) Een brede blik
 - 3) Zo thuis mogelijk
 - 4) Duurzaam en Betaalbaar
- De manier waarop we de regionale samenwerking vormgeven (governance)
- Strategie: hoe verhouden gemeenten zich tot (boven)regionale en landelijke ontwikkelingen

Samenvatting

De acht gemeenten van regio Rivierenland willen door samen te werken effectiever zijn in hun aanpak. Deze Regiovisie Jeugdhulp legt de basis voor deze samenwerking. Om zo bereikbare, goede en betaalbare jeugdhulp te organiseren voor de jeugdigen en hun ouders binnen de Regio Rivierenland.

Besluitgeschiedenis

18 september 2023: college informeert de raad over de conceptversie 3.0 van de Regiovisie Jeugdhulp.

Beoogd effect

Bereikbare, goede en betaalbare jeugdhulp te organiseren voor jeugdigen en hun ouders in de gemeente West Betuwe en binnen de Regio Rivierenland.

Argumenten

1.1 De Regiovisie Jeugdhulp draagt bij aan een bereikbare, goede en betaalbare jeugdhulp

Dit doen we met behulp van de vier actielijnen uit de Regiovisie: 1) normaliseren: niet bij alle hulpvragen is professionele hulp nodig 2) hulpvragen bekijken met een brede blik 3) een jeugdige 'zo thuis mogelijk' laten opgroeien in een veilige en stabiele omgeving en 4) door (meer) datagedreven te werken. Lokaal zetten we in op het versterken van het dagelijks leven, op hulp in thuissituaties en sterke lokale teams. Regionaal werken we samen op hoogspecialistische jeugdhulp voor de meest kwetsbare jeugdigen en hun ouders.

1.2 Met de Regiovisie Jeugdhulp bouwen we aan een robuuste regio

De Regiovisie Jeugdhulp is een kaderstellend beleidsdocument. Met de vaststelling van de Regiovisie door de gemeenteraden voldoen de acht regiogemeenten aan de Norm voor opdrachtgeverschap. Daarnaast zijn de acht regiogemeenten, met de Regiovisie Jeugdhulp beter voorbereid op de eisen over samenwerking zoals beschreven in de Hervormingsagenda¹ jeugdhulp. Onderdeel van de Hervormingsagenda jeugdhulp is een robuustheidsscan. Het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport start in het vierde kwartaal van 2023 een traject voor de robuustheidsscan. Deze scan geeft per regio inzicht in de vraag of de regio 'voldoende robuust is' of dat er verbetermaatregelen nodig zijn of dat de bestaande regio-indeling moet worden aangepast. De Regiovisie is een van de fundamenten om aan te tonen dat de regio Rivierenland een robuuste regio is. Wij versterken hiermee onze strategische bovenregionale positie, ook richting regionale zorgaanbieders als aantrekkelijke samenwerkingspartner.

1.3 De Regiovisie Jeugdhulp houdt ruimte voor lokale kleur

De Regiovisie Jeugdhulp beschrijft de visie en ambities voor de vier actielijnen: 1) Normaliseren, 2) Een brede blik 3) Zo thuis mogelijk en 4) Duurzaam en betaalbaar. Bij iedere actielijn blijft ruimte voor lokale invulling en zijn keuzes die gemaakt worden een lokale aangelegenheid. Ter ondersteuning hiervan richten we een regionaal leer- en ontwikkelproces in. We maken wel regionaal bindende afspraken over de inkoop van (hoog) gespecialiseerde zorg, verblijfsfuncties en jeugdbescherming en -reclassering, maar niet over lokale preventie programma's, inrichting van teams, lokale algemene voorzieningen en informele zorg.

Kanttekeningen

1.1 Het is niet zeker dat we met deze visie voldoen aan de 'robuustheidseisen' vanuit de Hervormingsagenda

De Robuustheidsscan start in het najaar van 2023. Eind 2023/begin 2024 zal naar verwachting het eerste wegingsproces robuustheid plaatsvinden. Eventuele gesprekken naar aanleiding van de uitkomst van dit proces vinden in de maanden daarna plaats. De regiovisie is een zeer belangrijke pijler om aan te tonen dat wij (regio Rivierenland) een robuuste regio zijn.

1.2 Er is onzekerheid over de toekomstige wijzigingen van de Jeugdwet

Op dinsdag 20 juni 2023 is de Hervormingsagenda Jeugd definitief vastgesteld, ondertekend en aangeboden aan de Tweede Kamer en Eerste Kamer. Op basis van de Hervormingsagenda Jeugd volgt landelijk een implementatieplan, waar de reikwijdte van de Jeugdwet een onderdeel van is. Dit plan is nog niet klaar. De richting is aardig duidelijk het zal gaan over nuances aanbrengen en ook wat te doen tot het moment dat de wetswijziging zal ingaan. We kennen de inhoud van de wetswijziging nog niet exact.

¹ Op dinsdag 20 juni 2023 is de Hervormingsagenda Jeugd definitief vastgesteld, ondertekend en aangeboden aan de Tweede Kamer en Eerste Kamer.

1.3 Er zijn financiële risico's als het gebruik van de jeugdzorg niet aanzienlijk vermindert

Het aantal jeugdigen dat jeugdhulp krijgt is de afgelopen jaren enorm toegenomen. Het valt op dat vooral de inzet van lichte vormen van hulp bij veelvoorkomende problemen sterk is gestegen. Met de Regiovisie Jeugdhulp gaan we de hulpvragen van jeugdigen met een brede blik bekijken. Niet alle hulpvragen van jeugdigen en/of hun ouders behoeven namelijk als antwoord jeugdhulp of professionele hulp. Om deze hulpvragen op een andere manier te kunnen beantwoorden, zetten we in op een stevige sociale infrastructuur. Dat doen we samen met het gezin, het netwerk er omheen, het onderwijs en zorgpartners. We verwachten dat alle partijen goed en duurzaam samenwerken. Eventuele hulp versterkt het gezin én de omgeving, zodat zij weer zelfstandig verder kunnen. Met als doel om het gebruik van de jeugdzorg te verminderen. Daarnaast is het niet inzetten op een transformatie in de jeugdzorg ook een financieel risico. Dankzij deze regiovisie verwachten we hier vroegtijdig sturing in te kunnen geven. In de uitvoeringsagenda zal een financiële paragraaf worden opgenomen.

1.4 Er zijn diverse uitvoeringsrisico's, bijvoorbeeld krapte op de arbeidsmarkt, het tekort aan vrijwilligers in de informele zorg, te weinig grip hebben op het verwijsgedrag van verwijzers

We zetten in op het voortzetten van de dialoog met onze samenwerkingspartners. Er blijven echter altijd externe factoren of onverwachte ontwikkelingen die buiten ons bereik vallen die impact hebben op de uitvoering van de ambities zoals beschreven in de Regiovisie. Bij het opstellen van het uitvoeringsprogramma inventariseren wij de risico's en stemmen we regionaal af welke maatregelen gemeenten kunnen nemen om de risico's te beperken.

Financiën

De vaststelling van de visie heeft geen directe financiële consequenties. De visie levert sturingsinstrumenten om de jeugdhulp ook in de toekomst betaalbaar te houden. Deze worden uitgewerkt in een uitvoeringsagenda. In de uitvoeringsagenda zal een financiële paragraaf worden opgenomen.

Communicatie en participatie

Bij de totstandkoming van de Regiovisie zijn alle betrokkenen binnen de jeugdhulpketen zoals jongeren, ouders, zorgaanbieders, adviesraden, verwijzers en gemeenten geraadpleegd. In verschillende werksessies zijn ervaringen en wensen opgehaald. Een projectgroep (waar verschillende gemeenten aan deelnemen) heeft de informatie verwerkt. Aan alle adviesraden van de acht gemeenten van de Regio Rivierenland is gevraagd om advies uit te brengen over de Regiovisie Jeugdhulp. Zeven adviesraden en een cliëntenraad hebben hun advies gegeven. Deze reacties zijn verwerkt.

Uitvoering/Planning

De Regiovisie Jeugdhulp is een kaderstellend beleidsdocument dat wordt vastgesteld door alle gemeenteraden van de acht gemeenten. De volgende stap is het uitwerken van uitvoeringsprogramma. De voorbereidingen hiervoor zijn al opgestart. De verwachting is dat het uitvoeringsprogramma in het tweede kwartaal van 2024 aan de colleges wordt voorgelegd.

De verwachting is dat de Regiovisie in het najaar 2023 wordt vastgesteld. Na vaststelling van de visie zal deze worden verspreid onder alle betrokken partijen. Deze betrokken partijen vragen we ook mee te werken en mee te denken over het uitvoeringsprogramma.

Evaluatie

N.v.t.

Risicoparaagraaf

Risico omschrijving	Soort risico	Kans	Effect	Beheersingsmaatregel
Een regiogemeente stelt de regiovisie niet vast		Klein	Regiovisie wordt niet ondersteund door alle regiogemeenten	Er heeft een regionale raadsinformatieavond plaatsgevonden over de Regiovisie op 18 september. De gemeenteraad West Betuwe heeft in voorbereiding hierop een informatienota ontvangen over de Regiovisie Jeugd.
Gebruik jeugdzorg verminderd niet (voldoende)	Financieel	Klein		In de uitvoeringsagenda zal een financiële paraagraaf worden opgenomen.
Uitvoeringsrisico's		Klein		Bij het opstellen van het uitvoeringsprogramma inventariseren we de risico's en stemmen we regionaal af welke maatregelen gemeenten kunnen nemen om de risico's te beperken.

Burgemeester en wethouders van de gemeente West Betuwe
 de secretaris, Philip Bosman
 de burgemeester, Servaas Stoop